

Správa o činnosti HMF v roku 2021

A. Riadenie organizácie, organizačné a personálne zabezpečenie

Hradné múzeum vo Filákově (HMF) vzniklo v roku 2007. Je príspevkovou organizáciou, ktorá je svojim rozpočtom napojená na rozpočet mesta Filákov od začiatku r. 2008. Koncom roka 2011 boli k HMF pričlenené ako oddelenia Mestská knižnica vo Filákově a Novohradské turisticko-informačné centrum. Inštitúcia si zachovala pôvodný názov, ale od 15. decembra 2011 vykonáva popri múzejnej činnosti a ochrane kultúrneho dedičstva aj knižničnú činnosť a poskytuje aj turisticko-informačné služby. Zlúčením dostala do správy aj ďalšie dve budovy, takže od decembra 2011 spravuje okrem hradného areálu, časti Vigada (mestské múzeum s depozitármi vo dvore) aj druhé krídlo budovy (divadelnú sálu s prislúchajúcimi priestormi), i areál Novohradského turisticko-informačného centra. V roku 2018 otvorilo múzeum pôvodné protiletecké úkryty vytesané do hradného vrchu, kde sa vytvoril nový výstavný priestor. Po reorganizácii HMF zabezpečuje správu 2,6 hektárového územia v centre mesta, budov troch komplexov a podzemnej chodby s celkovou rozlohou vyše 2.200 metrov štvorcových.

Hlavná činnosť HMF sa člení na dve oblasti:

1. Hospodársko-správna činnosť zabezpečovaná pre všetky oddelenia riaditeľstvom HMF
2. Odborné činnosti zabezpečované tromi oddeleniami:
  - a, múzejná činnosť, ochrana kultúrneho dedičstva a výskumná činnosť – Hradné múzeum a Mestské vlastivedné múzeum
  - b, knižničná činnosť – Mestská knižnica
  - c, poskytovanie turisticko-informačných služieb – Novohradské turisticko-informačné centrum

Na svoju činnosť môže HMF používať aj zisk z podnikateľskej činnosti po zdanení v rozsahu oprávnenia schváleného zriaďovateľom (malá predajňa suvenírov na hrade a v NTIC).

Najvyšší evidovaný počet úväzkov v roku 2021 bol 10,60 a zamestnancov 12 vo fyzických osobách, väčšina v kumulovaných funkciách.

Múzejná činnosť	Knižničná činnosť	Turisticko-informačné služby	Hospodársko-správna činnosť

Počet úväzkov	Počet fyzických osôb	Počet úväzkov	Počet fyzických osôb	Počet úväzkov	Počet fyzických osôb	Počet úväzkov	Počet fyzických osôb
4,6*	6*	1,5**	2	1***	2	3,5	4

* Do počtu múzejných zamestnancov sa zarátali archeologička (1), historik (1), kurátor hist.zb. (0,5), dokumentátor (0,6), lektorka (1), kurátor umelec.zbier. (0,5) .

** Jedna zamestnankyňa pracuje na celý úväzok (K. Nagyová). Jeden zamestnanec pracoval na pol úväzku ako grafik múzea a na pol úväzku ako knihovník (Mgr. Zoltán Illész) – dňom 22.7.2021 bol so zamestnancom ukončený pracovný pomer, od 01.08.2021 zamestnankyňa (Mgr. Diana Kováčová – pol úväzok odb.zamest. múzea + 0,5 úväzok knihovníčka) bola priradená späť do knižnice.

*** Jedna zamestnankyňa pracuje na polovičný úväzok – ako referent cestovného ruchu (Denisa Pócsaová). Jedna zamestnankyňa pracovala na pol úväzku ako odborný zamestnanec múzea - lektor a na pol úväzku ako referent CR (Mgr. Diana Kováčová), od. 01.08.2021 priradená späť na pozíciu knihovníčky (0,5 úväzok). Mgr. Lucia Deák Szőke sa dňa 22.7.2021 vrátila na pôvodné pracovné miesto (0,5 úväzok referent CR).

V rámci projektu ÚPSVR „Praxou k zamestnaniu 2“ bol prijatý absolvent VŠ – historik na obdobie od 01.09.2020 do 31.05.2021 ako sprievodca a múzejný pracovník.

Personálne obsadenie Hradného múzea v roku 2021: 12 zamestnancov:

- zastupujúca riaditeľka, ekonómka (1,0 PÚ)
- účtovníčka a mzdová účtovníčka (1,0 PÚ)
- archeologička (1,0 PÚ)
- historik (1,0 PÚ)
- referent CR (0,5 PÚ), kurátorka historickej zbierky, kurátorka druhostupňovej evidencie zbierkových predmetov v CEMUZ (0,5 PÚ) – vrátila sa z RD 23.7.2021
- referentka CR (0,5 PÚ)
- dokumentátor a od 01.12.2020 aj zástupca štatutára (0,6 PÚ)
- správca budov (0,5 PÚ)
- pokladníčka, lektorka, správca registratúry (1,0 PÚ)
- upratovačka (1,0 PÚ)
- knihovníčka (1,0 PÚ)
- knihovník (0,5 PÚ), grafik (0,5 PÚ) – pracovný pomer ukončený 23.7.2021
- knihovníčka (0,5 PÚ), kurátorka umeleckej zbierky, kurátorka druhostupňovej evidencie zbierkových predmetov v CEMUZ (0,5 PÚ) – priradenie od 01.08.2021
- sprievodca na hrade (1,0 PÚ) – od 01.05.2021 – 15.11.2021
- sprievodca na hrade (1,0 PÚ) – od 01.05.2021 – 15.11.2021

V roku 2021 došlo v inštitúcii k nasledovným personálnym zmenám:

- ukončenie pracovného pomeru zamestnanca p. Mgr. Zoltána Illéša dňom 23.7.2021
- ukončenie pracovného pomeru zamestnanca p. Bc. Jána Szókiša (správca budov) dňom 31.12.2021
- prijatie do pracovného pomeru (po skončení projektu ÚPSVR „Praxou k zamestnaniu 2“) p. Mgr. Martina Harmanovského od 01.06.2021 (historik).
- p. Mgr. Deák Szóke Lucia sa dňa 23.7.2021 vrátila z materskej a rodičovskej dovolenky na pôvodné pracovné miesto (0,5 úväz. kurátor + 0,5 úväz. referent CR)
- Mgr. Diana Kováčová dňom 01.08.2021 preradená na pôvodné pracovisko do Mestskej knižnice (do 31.7.2021 bola v NTIC).

B. Múzejná činnosť, ochrana kultúrneho dedičstva a výskumná činnosť – Hradné múzeum a Mestské vlastivedné múzeum

I. Ochrana zverených budov

V roku 2021 zabezpečilo HMF:

- dokončenie opravy oplatenia medzi budovami mestskej knižnice a Orange
- výmenu poškodeného bojlera v budove NTIC

II. Ochrana zbierkového fondu

Hradné múzeum vo Filákově naďalej nemá vlastnú konzervátorskú resp. reštaurátorskú dielňu a inštitúcia nemala ani možnosť zamestnávať odborníka s patričným vzdelaním. Tieto úlohy zabezpečuje HMF dodávateľsky. V roku 2021 neboli vynaložené prostriedky na konzervovanie nálezov, nakoľko sme nemali predmety na konzervovanie.

Vybavenosť priestorov HMF (Bebekova bašta, Protiletecký úkryt a Mestské vlastivedné múzeum) elektronickým protipožiarnym systémom (EPS), elektronickým zabezpečovacím systémom (EVS) a kamerovým monitorovacím systémom (KMS) v r. 2021:

	Plocha [m ²]: Stav 2017	EPS:	EVS:	KMS
Expozičné priestory:	518,00	čiastočne	čiastočne	čiastočne
Výstavné priestory:	312,69	čiastočne	áno	čiastočne

Depozitárne priestory:	152,50	nie	áno	nie
Pracovne:	79,49	nie	áno	nie
Iné priestory:	315,45	nie	čiastočne	čiastočne
Spolu:	1378,13			

III. Akvizičná činnosť (nadobúdanie zbierkových predmetov), odborná evidencia, revízia zbierkového fondu

Komisia pre tvorbu zbierok HMF v tomto roku kvôli pandémie zasadala 15.11.2021. Odborníčka na archívne materiály sa zasadnutia komisie nevedela zúčastniť kvôli COVID pozitívite, preto sa materiály vyššie uvedeného charakteru presunuli na ďalší rok. V rámci akvizičnej činnosti sa do zbierkového fondu múzea dostalo niekoľko hodnotných exponátov. Podarilo sa nám kúpiť olejomaľbu filákovského hradu namaľovanú Gyulom Lukácsom, okrem toho sme darom nadobudli niekoľko diel Bélu Bacskaiho zo začiatkovej fázy jeho tvorby, ako aj olejomaľby a kresby insitného maliara Tibora Ágostona. Akvizičná komisia odsúhlasila nákup katalógu filákovskej fabriky z roku 1934, ako aj samotných výrobkov, napríklad ručne maľovaný smaltovaný lavór z 20. rokov 20. storočia alebo plechovú lekárničku a drevenú detskú skladáciu stoličku, ktoré sa vyrábali v období druhej svetovej vojny. V roku 2022 plánujeme na nákup týchto predmetov podať projekt do múzejného programu Fondu na podporu umenia. Archeologické nálezy z filákovského hradu a z územia mesta sa pravidelne predkladajú pred komisiu na tvorbu zbierok, vďaka čomu je archeologická, hneď po historickej, druhá najrazantnejšie sa rozrastajúca zbierka.

Zbierkový fond ku koncu roka 2021 obsahoval 10.197 kusov zbierkových predmetov vedených pod 2.997 prírastkovými číslami. Ďalšia časť zbierok prevzatých od právneho predchodcu inštitúcie, Mestského vlastivedného múzea, je stále vedená v Registračnej knihe HMF.

	Prírastky spolu:		Kúpa:		Dar:		Vlastný výskum:		Prevod:	
Odbor:	prír. č.:	ks	prír. č.:	ks:	prír. č.:	ks:	prír. č.:	ks:	Prír. č.:	ks:
Archeológia	81	160					28	28	53	132
História	3	3			3	3				
Etnografia	2	2							2	2
Dejiny umenia	14	14	1	1	13	13				
Spoločenské vedy spolu	100	179	1	1	16	16	28	28	55	134

Zoológia										
Prírodné vedy spolu										
PRÍRASTKY										
SPOLU:	100	179	1	1	16	16	28	28	55	134

Odborne skatalogizovaných bolo v roku 2021 179 ks zbierkových predmetov so 100 evidenčnými číslami z odboru archeológia, história, etnografia a dejiny umenia a v dokumentačnom systéme ESEZ bolo v prvostupňovej evidencii spracovaných 179 ks zbierkových predmetov so 100 prírastkovými číslami.

Katalogizáciu robia zamestnanci s kumulovanými pracovnými funkciami, tým pádom nepracujú pravidelne s druhostupňovou evidenciou, resp. so zbierkovými predmetmi. Vzhľadom na pandemickú situáciu, keďže sa výstavy a kultúrne podujatia mohli organizovať len v obmedzenom režime, zamestnanci sa aj v tomto roku viac sústredili na odborné spracovanie zbierkového fondu. Okrem zaevidovania nových záznamov do dokumentačného systému boli prekontrolované a aktualizované aj staršie údaje. Zvýšil sa pomer skatalogizovaných zbierkových predmetov na 96,13 %. Z 2881 záznamov evidencie druhého stupňa je do systému CEMUZ nahraných 2 723 položiek (94,52 %) s obrázkami.

Celkový počet kníh v elektronicky evidovanej odbornej knižnici HMF vedenej v programe KIS MASK bol ku koncu roku: 4 430 ks. Tieto knihy sa v r. 2015 presunuli do MK, kde sú návštevníkom prístupné len prezenčne. Nové odborné knihy (48 ks v r. 2021) sa naďalej označujú zvláštnym čiarovým kódom, aby sa odlišili od oddelenia odborných kníh knižničného fondu Mestskej knižnice. Informácie o knižnici sú on-line prístupné cez internetovú stránku Slovenskej národnej knižnice a zároveň aj webovej stránky HMF.

IV. Expozičná a výstavná činnosť, pohyb zbierok

V Bebekovej veži malo HMF sprístupnené dve stále expozície: archeologicko-historickú s názvom "Stáročia Filákovského hradu" a paleontologickú s názvom „Pamiatky skamenelého života v okolí Filákova“. Tretia expozícia s názvom "Filákov/Füle 1938 – 1945" je zriadená v jednom z protileteckých úkrytov pod hradným kopcom. Koncom júna 2020 sa podarilo v zrekonštruovanom vínnom domčeku zriadiť výstavu /expozíciu/ s názvom „Remeselníctvo vo Filákově v stredoveku a v ranom novoveku“.

V Mestskom vlastivednom múzeu čaká návštevníkov naďalej expozícia s názvom „Od fiľakovskej palmy k svetoznámemu kohútovi“. V roku 2021 sa v budovách HMF inštalovalo 5 výstav.

Expozície HMF v roku 2021:

Názov expozície	Adresa	Rok	Druh	Úpravy	Katalóg
Stáročia Fiľakovského hradu	Fiľakovský hrad, Podhradská ul. 14, 986 01 Fiľakovo	2008	Spoločenskovedná	2017	Nie
Pamiatky skamenelého života v okolí Fiľakova	Fiľakovský hrad, Podhradská ul. 14, 986 01 Fiľakovo	2011	Prírodovedná	2017	Nie
Od fiľakovskej palmy k svetoznámemu kohútovi	MVM, Hlavná ul. ul. 14, 986 01 Fiľakovo	2014	Spoločenskovedná	-	Nie
Fiľakovo/Fülek 1938 - 1945	Fiľakovský hrad, Podhradská ul. 14, 986 01 Fiľakovo	2018	Spoločenskovedná	-	Nie
Remeselníctvo vo Fiľakove v stredoveku a v ranom novoveku	Fiľakovský hrad, Podhradská ul. 14, 986 01 Fiľakovo	2020	Spoločenskovedná	-	Nie

Výstavy HMF v roku 2021:

	Názov výstavy:	Autori:	Miesto inštalácie:	Trvanie:	Pôvodnosť:	Odbor:	Plocha:
1.	Vojenská technika a bojové vozidlá druhej svetovej vojny na maketách Tibora Pétera a Bélu Feketeho	T.Péter, B.Fekete	Galéria Mestského vlastivedného múzea, Fiľakovo	18.05.2021 – 06.08.2021	prevzatá	spoločenskoved.	47
2.	Jubilejná výstava z tvorby Jany Bialovej s názvom „Bytosti“	J. Bialová, K.Damjanovová	Galéria Mestského vlastivedného múzea, Fiľakovo	12.08.2021 - 21.09.2021	Prevzatá	spoločenskoved.	47
3.	„História (viac ako) 100-ročného speváckeho zboru“ – jubilejná výstava fiľakovského mužského speváckeho zboru	G.Illés, J.Jakab	Galéria Mestského vlastivedného múzea, Fiľakovo	01.10.2021 - 21.11.2021	Prevzatá	spoločenskoved.	47
4.	70. výročie založenia fiľakovského múzea – jubilejná výstava	G.Illés, B.Vozárová, M.Harmanovský	Galéria Mestského vlastivedného múzea, Fiľakovo	03.12.2021 – 31.01.2022	vlastná	spoločenskoved.	47
5.	FOTONATURA 2021 – výstava súťažných snímok	M.Harmanovský G. Illés	Hrad – Bebekova veža, 5. podlažie	23.09.2021 – 15.11.2021	vlastná	spoločenskoved.	116
SPOLU: 5 výstav							

Výstavy, kde sa zapožičali exponáty HMF v roku 2021:

Názov výstavy:	Autori:	Miesto inštalácie:	Trvanie:	Pôvodnosť:	Odbor:	Plocha:
						-

Výstavný program múzea bol zameraný na rôzne oblasti múzejnej práce od histórie, cez archeológiu, národopis a prírodopis až k súčasnému umeniu. V MVM sa v roku 2021 vzhľadom na pandemickú situáciu z plánovaných výstav uskutočnili štyri. V máji, po uvoľnení opatrení, to bola výstava makiet vojenskej techniky a bojových vozidiel z obdobia druhej svetovej vojny, ktoré boli dielom dvoch amatérskych modelárov Tibora Pétera a Bélu Feketeho. V rámci Palóckych dní a Dní mesta Filákov sa otvorila jubilejná výstava z tvorby akademickej maliarky, grafičky a učiteľky Jany Bialovej. Začiatkom októbra sa realizovala výstava „História (viac ako) 100-ročného speváckeho zboru“, ktorá predstavila rušnú minulosť mužského speváckeho zboru, významnejšie míľniky, získané ocenenia od vzniku po súčasnosť. Vernisáž výstavy „70. výročie založenia filákovského múzea“, naplánovaná na 3.12.2021, sa kvôli aktuálnym protipandemickým opatreniam nekonala /vyhlásený zákaz vychádzania 26.11.2021/. Výstava bola prístupná do 31.01.2022 v rámci aktuálnych opatrení. Na hrade v roku 2021 sa uskutočnila iba výstava „FOTONATURA 2021“, ktorá predstavila súťažné snímky z vyhlásenej fotosúťaže.

HMF spolupracovalo v súvislosti s realizáciou výstav s nasledovnými subjektmi o SR: PRO KULTÚRA – mužský spevácky zbor Filákov; zo zahraničia: Svetové združenia maďarských fotografů v Budapešti.

Celková návštevnosť hradu a stálych expozícií za posledných päť rokov:

	2017	2018	2019	2020	2021
Fil. hrad a expozícia	27.898	33.764	31.467	13.775	17.310
Expozícia a výstavy MVM	1917	2527	2803	770	817
Hrad a Mestské múzeum	29.815	36.046	34.270	14.545	18.127

Vývoj návštevnosti a výnosu zo sprístupňovania hradu za posledných päť rokov:

	2017	2018	2019	2020	2021
Celková návštevnosť hradu	27.898	33.764	31.467	13.775	17.310

Platiaci návštevníci	21.255	22.754	23.645	12.299	12.371
Výnos	45 205,50 €	58 667,50 €	66.894	33.466	38.924

Hradné múzeum vo Filákově /HMF/ v roku 2021 Hrad Filákov a Mestské vlastivedné múzeum otvorilo pre verejnosť 01.05.2021 pri dodržiavaní platných protipandemických opatrení. Turistická sezóna na hrade, tak ako v roku 2020, bola poznačená pandémiou. Celkový počet návštevníkov oproti roku 2020 vzrástol o 3.535 osôb, t.j. o 26 %. Oproti roku 2019 je celková návštevnosť nižšia o 45 %. Výpadok z tržieb za vstupné je oproti roku 2019 stále vysoký, až 42 %. V porovnaní s rokom 2020 tržby zo vstupného narástli o 5.458,00 Eur, t.j. o 16 %. Počet platiacich návštevníkov v roku 2021 (12.371) v porovnaní s rokom 2020 (12.299) vzrástol minimálne. Celkový počet návštevníkov v Mestskom vlastivednom múzeu (MVM) v roku 2021 vzrástol iba o 6 % oproti roku 2020. Celkový počet neplatiacich návštevníkov bol na hrade a v Mestskom vlastivednom múzeu: 5.445. Do tohto počtu sú zarátaní všetci návštevníci do 6 rokov a nad 70 rokov (podľa platného cenníka), hostia mesta (delegácie). Návštevnosť inštitúcie ovplyvnilo aj nezrealizovanie tradičných podujatí, ako Noc múzeí a galérií a Deň detí na filákovskom hrade. V tomto roku študenti a pedagógovia škôl nemali zakúpené ročné permenky /karty priateľov hradu/, nakoľko MK SR na rok 2021 zrušil program „Kultúrne poukazy“. V hore uvedenej tabuľke figurujú len čisté výnosy z predaných vstupeniek.

Pre skvalitnenie služieb Hradné múzeum spolupracovalo s Krajskou organizáciou cestovného ruchu Banskobystrický kraj Turizmus pri poskytnutí zážitkových služieb - *komentovanej prehliadky Filákovského hradu, hradného múzea a protiletckého úkrytu z obdobia 2. svetovej vojny so stálou expozíciou, bezplatnej individuálnej návštevy rímskokatolíckeho kostola a expozície vo františkánskom kláštore. V rámci tejto spolupráce hrad navštívili počas celej sezóny 4 turisti. Ďalšia spolupráca bola s OOCR Turistický Novohrad a Podpoľanie v poskytovaní zliav pre návštevníkov hradu, ktorí si zakúpili Zľavovú knižku (v našom prípade nikto nevyužil zakúpenú zľavovú knižku).*

V. Vedecko-výskumná, metodická, prednášková a edičná činnosť

V r. 2021 riešilo HMF niekoľko vedecko-výskumných úloh:

Názov úlohy:	Riešitelia:	Trvanie:	Odbor:	Výstup:
---------------------	--------------------	-----------------	---------------	----------------

Archeologický výskum na stavbe „Záchranne, konzervačné a rekonštrukčné stavebné práce na Filákovskom hrad – časť SO.05-kazematy Stredný hrad – stavebné a statické práce - II. etapa“	V. Tittonová, B. Vozárová	01.07.2021- 31.10.2021	archeológia	
Archeologický výskum na území NKP „Hrad“ Šomoška – Bašta delová I.	V. Tittonová, B. Vozárová	08.09.2021- 08.10.2021	archeológia	-
Archeologický výskum na stavbe „Novostavba rodinného domu“ k.ú. Mikušovce	V. Tittonová, B. Vozárová	18.10.2021- 20.10.2021	archeológia	
Archeologický výskum na území NKP „Kaštieľ s areálom“ k.ú. Abovce	V. Tittonová, B. Vozárová	03.11.2021- 12.11.2021	archeológia	

Vedecko-výskumná činnosť v tomto roku zamerala hlavne na archeologickú výskumnú činnosť. V júli sa začali ďalšie stavebné a rekonštrukčné práce na Filákovskom hrade, ktoré súviseli s pokračovaním minuloročného projektu spojeného s obnovením nádvorja stredného hradu. V tomto roku sa výskum zameriaval hlavne na západnú časť nádvorja predovšetkým na okolie kazematy č. 3, ktorá mala byť po rekonštrukcii sprístupnená verejnosti. Keďže táto časť nádvorja bola viackrát preskúmaná, išlo skôr o otvorenie kontrolných sond, ktorými sa mal overiť výskyt prípadných nových archeologických situácií či architektonických zvyškov. V septembri bol archeologický výskum realizovaný aj na hrade Šomoška. Výskum bol vykonaný v interiéri severnej delovej bašty otvorením 3 m dlhej zisťovacej sondy umiestnenej popri obvodovej stene objektu, kde sa nachádzajú aj strielne. V severnej časti sondy sa asi 10 cm od povrchu podarilo objaviť zvyšky pôvodnej maltovitej podlahy bašty. Ako sa neskôr zistilo podlaha bola umiestnená priamo na hradnú skalú, ktorá bola odkrytá v hĺbke 20 – 30 cm v južnej časti sondy, ktorá pozostávala z päť- až šesťbokých čadičových stĺpov. Ďalší archeologický výskum bol vykonaný sledovaním výkopov základov pre rodinný dom v Mikušovciach. Výskum k stavbe bol predpísaný z dôvodu existencie pravekého sídliska z doby bronzovej v tejto časti obce, prítomnosť sídliska sa na tejto parcele nepotvrdila. Cieľom posledného archeologického výskumu v interiéri a exteriéri klasicistického kaštieľa v Abovciach bolo zachytiť pôvodnú podlahu kaštieľa a murivá, ktoré by doložili existenciu staršej stavby. Vzhľadom na pandemickú situáciu sa v tomto roku výsledky výskumov neprezentovali formou prednášok, ale publikovaním príspevkov a článkov.

V r. 2021 HMF nevydalo odbornú publikáciu.

Názov publikácie:	Autor:	Editori:	ISBN:	Odbor:	Séria:
-------------------	--------	----------	-------	--------	--------

-					
---	--	--	--	--	--

V rámci publikačnej činnosti bolo vydaných niekoľko príspevkov zameraných na históriu hradu a výsledky archeologických výskumov inštitúcie. V mesačníku Historická revue sa publikoval článok „Turci na Filákovskom hrade“, ktorý sa venuje obdobiu osmanskej nadvlády vo Filákově. Do Zborníka zo siedmeho ročníka stretnutia priateľov regionálnej histórie sme prispeli štúdiou s názvom „Archeologický výskum Filákovského podhradí 2018 – 2020“, ktorá sa venuje výsledkom dlhodobého výskumu v podhradí a na dolnom hrade. Článok s podobným zameraním bol vydaný aj v zahraničnom časopise „Várak, kastélyok, templomok“. Koncom roka vyšiel aj zborník s názvom „HUNCASTLE 2020“, kde sú uverejnené príspevky medzinárodnej konferencie usporiadanej ešte v roku 2020, na ktorej náš zamestnanec predstavil minulosť, súčasnosť a možnosti rozvoja filákovského hradu, ako turistickej destinácie. V regionálnom mesačníku Filákovské zvesti bol uverejnený článok v dvoch jazykových mutáciách o vykonaných archeologických výskumoch v roku 2021.

Inštitúcia poskytla odbornú pomoc študentom i odborníkom, priebežne prebiehali odborné konzultácie: k seminárnym, bakalárskym prácam, k diplomovým prácam a k individuálnym výskumom (14 osôb).

VI. Kultúrno-vzdelávacia činnosť, propagácia, spolupráca a styk s verejnosťou

a, Kultúrne podujatia organizované inštitúciou

V roku 2021 sa z tradičných kultúrnych podujatí organizovaných HMF vzhľadom na pandemické opatrenia COVID-19 nekonali dve, a to Noc múzeí a galérií a Deň detí na filákovskom hrade. Obľúbené podujatie Filákovské hradné hry bolo zorganizované v neskoršom termíne.

XXI. Filákovské hradné hry – Prierez dejinami Filákova a okolia I.

Vzhľadom na opatrenia prijaté v súvislosti s Covidom-19, ktoré sa týkali hromadných podujatí, sa pôvodne dvojdnové podujatie uskutočnilo v dvoch etapách. Dňa 13.6.2021 (v nedeľu) prebehla XV. Medzinárodná súťaž v historickej lukostreľbe organizovaná v spolupráci s OZ Filákovskí vľci. Dňa 19. septembra 2021 sa zorganizoval hlavný program Historických hradných hier. V priebehu nedeľňajšieho popoludnia mali návštevníci možnosť sa oboznámiť s historickými obdobiami od praveku po vrcholný stredovek. Podujatie zahájil detský program, ktorý zahŕňal divadelné predstavenie s prehľadom dejín územia Uhorska od

začiatku včasného stredoveku po korunováciu Štefana I.. Za detským programom nasledovalo predstavenie rímskych légii a gladiátorov, koncert keltskej hudby v podaní hudobnej skupiny BRAN, scény a prednášky zo života Slovanov, sokoliarske predstavenie, predvedenie jazdeckej lukostreľby (príchod staromaďarských kmeňov) a pešej lukostreľby (avarské obdobie), chodúľové divadlo. Počas podujatia sa striedali predstavenia v slovenskom a maďarskom jazyku, a zároveň boli tlmočené do druhého jazyka. Časové medzery medzi jednotlivými predstaveniami vyplnili historickí zabávači Márton Csepi a šašo Fjodor. Moderovanie podujatia prebiehalo v slovenskom aj v maďarskom jazyku. Moderátori spestrili program zaujímavými faktami a informáciami o kultúre a živote v danom období, vďaka čomu malo podujatie aj didaktický charakter. V rámci ukážok remeselníckych techník, používaných v rôznych historických obdobiach, sa záujemcovia mohli oboznámiť s výrobou hlinených nádob, kníhtlačou, povrazníctvom, kováčstvom, kaligrafiou, výrobou práchna, sústružením a mohli si vyskúšať hru na drumbli a vypočuť hrdelný spev. Program na hradnom nádvorí počas celého trvania sprevádzala dobová hudba. Fotodokumentáciu podujatia zabezpečila firma Gergely Photo, a to počas oboch dní, t.j. 13.6.2021 aj 19.9.2021. Účasť na podujatiach bola nasledovná: lukostrelecká súťaž cca 150 súťažiacich a hradné hry cca 600 účastníkov.

b, Spoluorganizátorstvo a spolupráca na príprave podujatí externých organizátorov

HMF bolo spoluorganizátorom obmedzeného počtu podujatí konajúcich sa na hrade a v podhradí: Tábor Geoparku Novohrad-Nógrád, Palócke dni a Dni mesta Filákov, Mestský deň detí, ktorý sa v tomto roku konal v hradnom areáli, Festival UdvArt v kufri, Festival FolkLak. Hradný areál bol dejiskom XV. medzinárodnej súťaže v historickej lukostreľbe, ktorú v roku 2021 zorganizovalo občianske združenie Filákovskí vlci. HMF spolupracovalo s Krajskou organizáciou CR a Železnicami SR, ktoré pri príležitosti 150 rokov trate Zvolen – Filákov zorganizovali príchod historických vlakov „Šľachtická“ a „Pomaranč“ dňa 18.6.2021, pri zabezpečení komentovanej prehliadky hradu pre cestujúcich oboch vlakov. V októbri sa v areáli hradu opäť konala súťaž „Železný hasič Novohradu“, ktorú organizoval Dobrovoľný hasičský zbor mesta Filákov.

V hradnom areáli sa formou prenájmu zrealizovalo v r. 2021 sedem podujatí: 4 súkromné podujatia – svadby, 3 verejné podujatia – Családi piknik/Rodinný piknik s koncertmi a Várlak festival – rockové koncerty, natáčanie programu „Extrémne premeny“.

c, Propagácia

V r. 2021 pokračovalo HMF vo svojich propagačných aktivitách týkajúcich sa hradu (aktuálne informácie o otvorení turistickej sezóny na hrade) a podujatiach v hradnom areáli. Komunikácia s médiami prebiehala osobne i formou tlačových správ pripravovaných zastupujúcou riaditeľkou HMF a referentmi NTIC a ich následným rozosielením širokému okruhu predstaviteľov printových a elektronických médií, i informačných portálov. HMF pravidelne spolupracovalo s tlačovými agentúrami a médiami: Új Szó, Rekus, Filákovské zvesti – Füleki Hírlap, Pátria Rádió, Kossuth Rádió, Trend FM rádio, TV – radio, Radio Slovensko, TV LocAll, TV Markíza, STV1, STV2 – vysielanie v maďarskej reči, Hírek – Televíziós Hírportál, Rádio 1, TA3, MédiaKlik.hu – V4 Híradó. Informácie o aktivitách HMF sa objavili aj v médiách: Pravda, Nový Čas, Novohradské noviny, Plus 1 deň, Ma7, Felvidék, Körkép.

HMF má platenú podstránku na portáli www.muzeum.sk. Vlastná internetová stránka HMF fungujúca v dvoch jazykových mutáciách (www.hradfilakovo.sk a www.fulekivar.sk) vytvára priestor pre všetky štyri organizačné zložky inštitúcie (hrad, mestské múzeum, mestská knižnica, NTIC), sprístupňuje virtuálnu galériu fotografií zozbieraných od obyvateľov, on-line katalóg knižnice, informácie o aktuálnych výstavách, podujatiach a projektoch inštitúcie a informácie o vykonaných archeologických výskumoch múzea – priemerný počet zobrazení stránky HMF za mesiac je 2 601, za rok 2021 bolo na stránke 31 211 otvorení. HMF pokračovalo aj v aktivitách na poli „web2 marketingu“ - inštitúcia má štyri rôzne podstránky na sociálnej sieti Facebook, kde sa pravidelne dvojazyčne propagujú jej podujatia, v roku 2021 okruh „sledovateľov“ bol 5 872 osôb a príspevky mali dosah na 110 942 používateľov. Počet pozvánok rozoslaných e-mailom (direct mailing) za rok: 3000, počet článkov publikovaných v tlači za rok: 60, TV a rádio: 36, propagácia v elektronických médiách: 141, propagácia na internete mimo vlastnej stránky: 62 príspevkov.

VII. Granty a dotácie

Na rok 2021 boli vypracované 3 múzejné projekty, ktoré boli úspešné. Celková suma získanej dotácie na podporu múzejnej činnosti predstavuje: **14.255,- €**.

1. „XXI. Filákovské hradné hry – Prierez dejinami Filákova I.“ – dotačný systém Fond na podporu kultúry národnostných menšín (KULTMINOR) – schválená dotácia: **9.000 ,- €**

2. „XXI. Filákovské hradné hry“ - dotácia poskytnutá z finančných prostriedkov BBSK: **2.500,- €**.

3. „Praveká pec do stredovekého hradu – zážitkové spoznanie najstarších dejín hradného kopca“ - dotácia poskytnutá z prostriedkov Oblastnej organizácie CR Turistický Novohrad a Podpoľanie: **2.755,- €**.

Okrem uvedených múzeum získalo príspevok z UPSVaR vyplatený v rámci národného projektu "Praxou k zamestnaniu 2" pre subjekty vykonávajúce hospodársku činnosť vo výške **6.763,- Eur** (bol prijatý absolvent VŠ - historik, ktorý počas turistickej sezóny bol na hrade a potom sa venoval spracovaniu zbierkových predmetov) a príspevok od Ministerstva dopravy na "podporu cestovného ruchu v súvislosti so zmiernením negatívnych následkov pandémie, ktorá vznikla z dôvodu ochorenia COVID-19" vo výške **3.072 Eur**.

C. Knižničná činnosť – Mestská knižnica

I. Organizačné, personálne a technické zabezpečenie knižnice

Mestská knižnica vo Filákově je organizačnou súčasťou Hradného múzea vo Filákově od 15.12.2011. Knižnica sídli v budove na Hlavnej ulici č.12. Priemerný evidenčný počet zamestnancov v knižnici – knihovníkov - bol v roku 2021 1,5. V knižnici pracovala 1 knihovníčka so stredoškolským knihovníckym vzdelaním na celý úväzok a ďalší knihovník s vysokoškolským vzdelaním na polovičný úväzok. V rámci projektu ÚPSVaR "*Vykonávanie aktívnej činnosti formou menších obecných služieb*" upratovačka. Mestská knižnica vo Filákově je od roku 2012 členom Slovenskej asociácie knižníc a jedna z knihovníčok je členkou Spolku slovenských knihovníkov.

V priestoroch knižnice sa nachádza čítareň s kapacitou 35 miest, v súčasnosti je v prevádzke aj čítareň pre deti s kapacitou 30 miest (detský kútik) so sedacími vakmi, ktorá slúži na prácu s najmenšími. Všetky priestory knižnice sú mimo pracovného času zamestnancov chránené elektronickým zabezpečovacím systémom.

II. Akvizície a stav knižného fondu

Fond knižnice bol dopĺňaný tak, aby vyhovoval potrebám mladších i starších, slovenských i maďarských čitateľov. Knižnica v roku 2021 získala spolu 444 zv. kníh kúpou

aj darom. Finančné prostriedky vynaložené na nákup KF aj s predplatným periodík – 4.820,- €. V roku 2021 v rámci cezhraničnej spolupráce s MR sa nerealizoval Márai Program vyhlásený NKA. Na nákup kníh sa prefinancovala dotácia z FPU za rok 2020 v hodnote **3.500,00 €**, ktorá vzhľadom na neskoré uzatvorenie Zmluvy o poskytnutí finančných prostriedkov bola poskytnutá v januári 2021 (nákup sa uskutočnil do 30.6.2021).

Akvizícia kníh v roku 2021:

Forma získania		Zloženie prírastkov			
Kúpou	Darom	Odborná pre dospelých	Krásna pre dospelých	Odborná pre deti	Krásna pre deti
281	163	152	292	0	0
Spolu: 444 zv.		Spolu: 444 zv.			

Jazykové zloženie prírastkov			
Slovenský jazyk	Maďarský jazyk	Český jazyk	Anglický jazyk
230	208	6	0
Spolu: zv. 444			

Knižnica pre svojich čitateľov objednáva 15 druhov novín a časopisov: Pravda, Sme, Új Szó, Novohradské noviny, Nový čas pre ženy, Slovenka, Týždeň, Vasárnap, Kiskegyed, Krásy Slovenska, Pekné bývanie, Záhradkár, Zdravie, Historická Revue, Pamiatky a múzeá.

Ku koncu roka 2021 tvorilo fond Mestskej knižnice **42 506** výtlačkov. V tomto počte sú započítané aj výtlačky odbornej knižnice Hradného múzea vo Filákově v počte 4430 ks (do odbornej knižnice pribudlo 48 nových zväzkov). Tie sa ale evidujú pod iným kódovým značením ako ostatné knihy a čitateľom sú sprístupnené len prezenčne. Od januára až do júna sa dokončovalo odstraňovanie nedostatkov zistených pri revízii knižničného fondu (ako napr. doplnenie nákup.cien v prípade kúpy knihy, zjednotenie resp. odstránenie sumy v prípade daru a iné chyby a nedostatky), ktorá sa uskutočnila vlani. Zápis z revízie knižničného fondu za rok 2020 bol vypracovaný iba v júni 2021.

Zloženie fondu ku koncu roka 2021:

Odborná literatúra pre dospelých čitateľov	16 604
--	--------

Krásna literatúra pre dospelých čitateľov	17 826
Odborná literatúra pre deti	1 702
Krásna literatúra pre deti	6 374
Neuvedené	0
Spolu	42 506

Od roku 2012 sa fond knižnice spracováva elektronicky v programe KIS MaSK. Elektronický on-line katalóg knižnice je dostupný cez spoločnú internetovú stránku HMF (www.hradfilakovo.sk).

III. Výpožičky a registrovaní používatelia

1. Výpožičky

Mestská knižnica sa pre verejnosť otvorila **27.1.2021** pri dodržiavaní platných opatrení úradu verejného zdravotníctva v obvyklom režime, t.j. utorok – piatok od 8:00 do 17:00 hod., a vzhľadom na menší počet čitateľov v sobotu bola knižnica zatvorená až do mája 2021. Od **01.05.2021** pri dodržiavaní platných protipandemických opatrení bola otvorená už v plnej prevádzke (t.j. utorok – piatok 8:00 – 17:00 hod. a v sobotu 8:00 – 12:00 hod.). Kvôli vyhlásenému zákazu vychádzania bola Mestská knižnica znova zatvorená pre verejnosť dňa 26.11.2021. Táto skutočnosť sa odrazila aj na organizovaní podujatí, výpožičiek a návštev knižnice.

V roku 2021 knižnica uskutočnila spolu 11 688 výpožičiek, 9 718 absenčných a 1 970 prezenčných.

Z celkového počtu výpožičiek predstavovali:

Odborná literatúra pre dospelých	1606
Krásna literatúra pre dospelých	6390
Odborná literatúra pre deti	462
Krásna literatúra pre deti	1785
Výpožičky periodík	1445
Výpožičky spolu:	11688
z toho absenčné výpožičky	9718
prezenčné výpožičky	1970

2. Používatelia

V knižnici bolo ku koncu roka 2021 registrovaných 587 čitateľov, z toho 82 čitateľov do 15 rokov. Počet návštevníkov knižnice za rok 2021 je: 1 670 osôb, z toho 55 návštevníkov podujatí.

3. Iné služby knižnice

Mestská knižnica zabezpečuje pre svojich čitateľov aj medziknižničnú výpožičnú službu (MVS) – z iných knižníc sa pre čitateľov požičalo 27 zv. odbornej literatúry.

Cez projekt Slovenskej národnej knižnice získala MK prístup k databázam EBSCO (<http://search.ebscohost.com/>). Cieľom tohto projektu je pre používateľov zabezpečiť aktuálne vedecké, technické, ekonomické, marketingové a iné odborné informácie prostredníctvom využívania špecializovaných elektronických informačných zdrojov.

Verejný internet v tomto roku návštevníci nevyužívali. Internet je pre členov knižnice prístupný každý deň na hodinu zdarma, pre nečlenov 0,50 eur na pol hodinu. Inštitúcia poskytuje aj kopírovacie služby (za normálnych podmienok).

IV. Vzdelávacie a kultúrno-spoločenské podujatia

V roku 2021 sa v Mestskej knižnici vo Filákově uskutočnili 3 podujatia, na ktorých sa zúčastnilo 55 záujemcov:

- exkurzie zo ZŠ, čítanie a premietanie rozprávok, literárna hodina : 1 (7 žiakov)
- prezentácie kníh, prednášky, besedy : 2 (48 záujemcov)

Prednášky	0	neboli organizované
Predstavenia kníh, besedy, premietanie filmu, Noc s Andersenom	2	V júni sa uskutočnila čitateľská beseda spojená s prezentáciou knihy Jánoša Zolcera „Gorbacsov titkai“ v maďarskom jazyku (1). V októbri sa predstavila čitateľom prvoautorka Friderika Bóna so svojou knihou „Amoda“ v maďarskom jazyku (1). Na všetkých podujatiach sa zúčastnilo spolu 48 záujemcov.
Čítanie rozprávok – poskytovanie informácií	1	- Exkurzia detí zo ZŠ (1). Spolu sa zúčastnilo 7 žiakov.

o knižnici, o zápise, pohybové hry, literárna hodina		
Premietanie poučných rozprávok a kreslenie		V roku 2021 sa v knižnici nekonalo premietanie.
Spolu	3	55 účastníkov

V. Stav elektronizácie knižnice

Mestská knižnica evidovala k 31. 12. 2021 spolu 4 osobné PC, z ktorých sú 4 funkčné s pripojením na internet (1 pre návštevníkov). V knižnici je dostupné aj pripojenie WiFi pre používateľov. Knižnica pracuje s elektronickým katalógom, ktorý je dostupný na www.hradfilakovo.sk, vstupom do programu KIS MaSK.

VI. Granty a dotácie

V roku 2021 bol vypracovaný 1 projekt, ktorý bol aj úspešný.

Fond na podporu umenia:

1. „Akvizícia knižničného fondu Mestskej knižnice vo Filákově s dôrazom na oddelenie náučnej literatúry pre dospelých“ – dotácia 1.000,00 €.

VII. Spolupráca

Knižnica úzko spolupracovala so školskými zariadeniami v meste Filákově, nielen pri podujatiach, ale aj pri projektoch.

V júni 2021 (dňa 26.6. v sobotu) sa zamestnanci knižnice zúčastnili podujatia, ktoré organizovalo mesto Filákově v spolupráci s neziskovou organizáciou Národný Trust, „Víkend otvorených parkov a záhrad“. Bola to vynikajúca príležitosť na propagáciu knižničných titulov z rôznych oblastí a pre rôzne vekové kategórie čitateľov. Zaujímavosťou si mohli zapožičať knihu na pár hodín a v pohodovej atmosfére parku a v kruhu svojej rodiny si ju prelistovať, prípadne si z nej čítať.

D. Poskytovanie turisticko-informačných služieb – Novohradské turisticko-informačné centrum

Informácie sú turistom a iným návštevníkom mesta poskytované osobne v kancelárii, telefonicky, cez internet a prostredníctvom médií. NTIC poskytuje informácie o cestovnom ruchu v regióne (zariadenia, podujatia, návštevnosť v meste a na území Novohrad-Nógrád Geoparku), študentom vysokých škôl – konzultácie k seminárnym, bakalárskym, diplomovým prácam a výskumníkom (14 osôb). NTIC bolo otvorené v plnej prevádzke pre verejnosť pri dodržiavaní platných protipandemických opatrení **od 01.05.2021**. V roku 2021 malo NTIC 1003 návštevníkov. V tomto roku bolo vyrobených 360 ks plagátov a 1910 ks pozvánok (vzhľadom na to, že bolo menej podujatí), ktoré sa rozmiestňovali väčšinou na verejných priestranstvách.

I. Marketing a propagácia:

Propagačné články do tlačенých publikácií a materiálov:

- príprava článkov do Filákovských zvestí: 23, preklad článkov: 35
- zverejnenie podujatí v mesačníku NOS LC – Rekus: – 6 x (mesačník vychádza v elektronickej aj tlačenej forme)
- zaslanie zoznamu filákovských podujatí a jubilantov pre NOS LC, do Kalendára výročí a katalógu podujatí 2022

Propagačné články na elektronické zverejnenie:

- príprava dvojazyčných tlačových správ o podujatiach a aktivitách HMF a ich následné rozosielanie
- príprava textov o peších túrach a podujatiach do rozhlasu – 4
- dvojazyčná propagácia podujatí na FB stránke informačného centra – Novohradské turisticko-informačné centrum
- propagácia podujatí HMF pomocou aplikácie Instagram, názov profilu: ntictourinfo, počet sledovateľov: 130
- zverejňovanie podujatí na portáloch cestovného ruchu: www.slovakia.travel, www.kedykam.sk, www.ajdnes.sk, www.krasneslovensko.eu, www.podujatia.sk, www.rimava.sk,
- priebežná aktualizácia podujatí v pracovnom Google kalendári HMF

- príprava článkov a fotografií o Filákovskom hrade pre portál www.mozaikmuzeumtura.hu
- príprava podkladov k článku o geoparku NNG
- aktualizovanie informácií/fotografií o Filákovskom hrade na stránke www.muzeum.sk
- zaslanie informácií/fotografií pre cestovnú kanceláriu ProMART Lučenec, nadviazanie spolupráce
- zaslanie textov o zaujímavostiach Filákova pre slovander.sk
- zaslanie fotografií pre portál „Za pokladmi Slovenska“
- zaslanie článku o náučno-tvorivých programoch na web AICES
- zostavenie ponuky letných podujatí a článku o hrade pre OOCR TNaP
- zaslanie štatist. údajov a textu o hrade pre Innotime Hungary Kft.

Tlačené propagačné materiály:

- V tomto roku HMF vydalo Turistickú mapu mesta Filákov, prepracovanú a doplnenú verziu.

II. Účasť na výstavách a veľtrhoch CR a na odborných podujatiach:

- Kvôli pandémie sa pracovníci NTIC nezúčastnili na žiadnom veľtrhu CR (ak bol vôbec organizovaný).

Prezentácia mesta na výstavách a veľtrhoch CR prostr. iných organizácií a inštitúcií:

- nebola

III. Spoluorganizovanie podujatí a iná spolupráca:

- zapojenie sa do maďarskej celoštátnej vzdelávaco-propagačnej iniciatívy MOZAIKMUZEUMTURA (www.mozaikmuzeumtura.hu) – digitálne edukačné múzejné programy
- účasť na online pracovnom stretnutí OOCR TNaP (4/2021),
- účasť na online webinári „Využití inovatívnych technológií AR/VR v oblasti kultury a cestovného ruchu“ (5/2021)
- spoluorganizovanie peších túr s OZ Phoenix Lutetia – 6/2021 a 10/2021
- pomoc pri organizovaní letného tábora N-NG
- vyhlásenie súťaže FOTONATURA 2021
- predaj suvenírových eurobankoviek – 08/2021
- zapojenie sa do DEKD 2021 – 09/2021
- Online školenie o verejnom obstarávaní – 07/2021

- Online valné zhromaždenie AICES – 11/2021

IV. Podnikateľská činnosť:

Vedenie evidencie a správa ubytovacích priestorov NTIC, predaj propagačných materiálov, knižných publikácií, suvenírov a poskytovanie administratívnych služieb - má z roka na rok klesajúcu tendenciu.

V. Vzdelávacia činnosť:

- poskytovanie informácií študentom vysokých a stredných škôl (diplomové, bakalárske a záverečné práce), odborný výcvik študentov – kvôli pandemickej situácii sa v danom roku nekonal.
  - Osoba 1 – vyplnenie dotazníka + poskytnutie materiálov k dipl. práci na tému „Kultúrne dedičstvo na okolí“ (hrady, zámky)
  - Osoba 2 – regionálny cestovný ruch, poskytnutie materiálov k bakalárskej práci „Činnosť kultúrno-osvetových zariadení“
  - Osoba 3 – poskytnutie materiálov k bakalárskej práci
  - Osoba 4 – poskytnutie poradenstva k diplomovej práci na tému „Meranie efektívnosti marketingových komunikačných aktivít vybraných kultúrnych inštitúcií na Slovensku“
  - Osoba 5 – poskytnutie poradenstva k bakalárskej práci na tému „Prieskum vplyvu informačných technológií na zážitky návštevníkov v kultúrnych organizáciách“
  - Osoba 6 – vyplnenie dotazníka k rigoróznejšej práci
  - Osoba 7 – poskytnutie poradenstva k diplomovej práci s názvom „Analýza strihov a zdobení mužských nohavíc v tradičnom odevu na Slovensku“
  - Osoba 8 – poskytnutie poradenstva k bakalárskej práci s názvom „Financovanie obnovy NKP na Slovensku“
  - Osoba 9 – poskytnutie informácií k tvorbe bakalárskej práce
  - Osoba 10 – poskytnutie informácií k tvorbe bakalárskej práce
  - Osoba 11 – poskytnutie poradenstva k diplomovej práci s názvom „Duševné vlastníctvo v kreatívnom priemysle“
  - Osoba 12 – externá odborná prax

- Osoba 13 – vyplnenie dotazníka
- Osoba 14 – študent 5. ročníka UPJŠ, odb. geografia a geoinformatika - údaje o návštevnosti hradu

VI. Iné:

- príprava a zdokumentovanie verejného obstarávania – prieskumu trhu HMF
- aktualizácia webovej stránky HMF a podstránky NTIC (aktualizácia textov o výstavách, o službách CR a informácií pre návštevníkov)
- priebežné poskytovanie informácií turistom/záujemcom o službách, turistických pozoruhodnostiach a značkových trasách vo Filákově a okolí, pomoc pri organizovaní ich výletov do Filákova a okolitých miest
- evidencia článkov, webovej tlače a akýchkoľvek mediálnych odoziev týkajúcich sa HMF a jeho oddelení
- príprava *Turistickej mapy mesta Filákově* na znovutlač
- preklad popisov geologických lokalít N-NG
- výmena propagačných materiálov so správcami okolitých kultúrnych pamiatok
- zostavenie ponuky náučno-tvorivých programov na hrade pre žiacke skupiny
- zaslanie propagačných materiálov o Filákově pre Národnú diaľničnú spoločnosť SR
- vydanie *Turistickej mapy mesta Filákově*
- aktualizovanie a znovuspracovanie elektronickej ponuky na podstránku Autoturistika, ktorá obsahuje pozoruhodnosti v okruhu 100 km od Filákova
- distribúcia propag. materiálov Filákova na historickom vlaku, prostredníctvom OOCR TNaP
- distribúcia propag. materiálov do Miskolca
- zjednanie platného výlepu plagátov v okolitých mestách na hradné hry
- aktualizovanie mailing listu HMF
- online dotazník - prieskum návštevnosti CHKO Cerová vrchovina

E. Maloobchodná činnosť a zdaňovaná činnosť:

Na základe Živnostenského listu č. OŽP-C/2008/00116-2/CR1 vykonáva naša organizácia maloobchodnú činnosť. V rámci tejto činnosti sa v miestnosti lektorov v prístavbe

Maďarského spoločenského domu predávajú rôzne suveníry: ako brožúry, pohľadnice, magnety na chladničku, DVD, CD, sklenené šperky a keramika.

Od 01.01.2012 v súvislosti s reorganizáciou bolo k Hradnému múzeu pričlenené Novohradské turisticko-informačné centrum (ďalej NTIC), v ktorom sa vykonáva tiež maloobchodná činnosť – predaj suvenírov, máp, brožúr, ďalej sa poskytujú kopírovacie, faxovacie a tlačové služby a ubytovanie. V budove NTIC sa prenájima jedna kancelária pre Z.p.o Geopark Novohrad-Nógrád. Súčasťou Hradného múzea sa v rámci reorganizácie stala aj Mestská knižnica. V budove Vigadó, v ktorej sa prevádzkuje knižnica, sa prenájmajú miestnosti pre miestnu organizáciu „Klub dôchodcov“ a šatňa za javiskom pre účely nácviku filákovskej etno-jazzovej skupiny „Hajni és a fiúk“. Od 01.4.2018 sa prenájmajú priestory pre Pohrebný spolok filákovských robotníkov.

Tovar sa obstarával dvoma spôsobmi. Väčší sortiment tovaru sa obstarával hlavne na faktúru a menší formou komisionárskych zmlúv. S cieľom spestrenia ponuky tovaru sa ďalej rozširoval okruh dodávateľov aj tovaru (napr. brožúry propagujúce Filákovský hrad, rôzne mapy, šperky (keramické a sklenené), drevené meče, viac druhov magnetiek, pohľadnice, kľúčanky, turistické známky, wander card, knihy). V roku 2021 sme svoj sortiment tovaru rozšírili o nákup EUROBANKOVIEK „Filákovský hrad“ s nulovou hodnotou. V tomto roku sa z predaja tovaru dosiahli tržby vo výške **16.619,50 Eur** (z toho na hrade 8.422,35 Eur a v NTIC 8.197,15 Eur). Oproti r. 2020 bol zaznamenaný nárast, aj napriek neskoršiemu otvorení sezóny na hrade a tiež informačného centra (NTIC). Nárast tržieb vo výške 11.478,95 Eur je spôsobeným hlavne predajom nulových Eurobankoviek.

Okrem tržieb z predaja tovaru zdaneniu podliehajú aj príjmy z prenájmu (jedná sa o prenájom hradného dvora na koncerty a rôzne iné komerčné podujatia, na komerčné fotografovanie, prenájom kancelárie a nebytových priestorov v NTIC a v budove Vigada). V r. 2021 boli príjmy z prenájmu v celkovej výške: **3.200,- Eur**, z toho HMF – 2.168,00 Eur, NTIC – 240,- Eur, Vigadó (knižnica) – 792,- Eur. Tu treba poznamenať, že príjmy z prenájmu NTIC a Vigadó v r. 2021 boli súčasťou rozpočtovaných príjmov v hlavnej činnosti.

Zdaneniu ďalej podliehajú aj príjmy z ubytovania: 12 lôžok v podkrovných priestoroch NTIC. V roku 2021 bolo ubytovaných 118 osôb, počet prenocovaní 227 nocí, príjmy za ubytovacie služby boli sume **1.712,- Eur**. Oproti r. 2020 príjmy z ubytovania vzrástli o 1.331,- Eur, t.j. nárast o 349,34 %. Príjmy za poskytované služby (kopírovanie, faxovanie a tlač) boli vo výške **2,94 Eur**, z roka na rok majú klesajúcu tendenciu.

Zdaňované príjmy činia spolu : **21.534,44 Eur.**

Výdavky boli vo výške : **14.265,04 Eur a** v nasledovnej štruktúre:

a) spotreba materiálu	124,32 Eur
b) spotreba energie (aliquot.časť)	52,90 Eur
c) spotreba nakúpeného tovaru	10.088,58 Eur
d) opravy a udržiavanie	30,00 Eur
e) ostatné služby	266,22 Eur
f) mzdy (aliquot.časť)	2.673,27 Eur
g) zákonné soc.poist. (aliquot.č.)	937,20 Eur
h) ostatné prevádz.náklady	0,00 Eur
ch) odpisy	0,00 Eur
i) kurzové straty	0,02 Eur
j) poplatky (bankové)	92,53 Eur
k) tvorba rezervy na pohľadávky	0,00 Eur.

Ako zo štruktúry výdavkov vidieť, že najväčšiu čiastku tvorí spotreba nakúpeného tovaru. Ďalšiu veľmi významnú položku predstavujú mzdy lektorov a pracovníkov NTIC a zákonné sociálne poistenie (ide o rozpočítanú aliquotnú čiastku, nakoľko lektori na hrade a pracovníci NTIC sú zároveň aj predavačmi v maloobchodnej predajni).

Zisk z maloobchodnej činnosti a zo zdaňovanej činnosti sa dosiahol vo výške **7.269,40 Eur** (ešte pred zdanením). Daň vypočítaná v daňovom priznaní za rok 2021 bola vo výške **1.090.41 Eur.**